

INFORMATIVNI LETAK

INFORMACIJE O KRUŽNOM GOSPODARSTVU

POJAM KRUŽNOG GOSPODARSTVA

Otpad je ljudski izum. U prirodi svaki otpad koji nastaje od nekog organizma postaje hrana drugom organizmu. Sve se reciklira. Trenutni su načini naše potrošnje i proizvodnje linearni. Sirovine se izdvajaju i prerađuju u proizvode, a kada nam proizvod više nije potreban, odbacuje se i obično završi u spalionici ili na odlagalištu otpada. Tako se gube vrijedne sirovine.

Nasuprot tradicionalnom linearnom, potrošačkom gospodarstvu, mi dizajniramo i stvaramo proizvode koji se lako mogu dijeliti, iznajmiti, ponovno uporabiti, popraviti, obnoviti i reciklirati, uz korištenje obnovljivih resursa i obnovljive energije. Cilj je svesti otpad na minimalnu razinu, a proizvode i resurse zadržati unutar gospodarstva što je dulje moguće. U idealnom slučaju, ovaj je pristup koristan i za gospodarstvo i za okoliš.

“Još uvijek nismo naučili kako spriječiti da naša plastika završi u oceanu, gdje će onečišćavati vodeni stupac u narednim desetljećima.

Ovo je onečišćenje samo dio daleko većeg globalnog problema. Naš se planet zagrijava, vrste nestaju, a resursa o kojima ovisimo sve je manje. Ako nastavimo putem sustava „izradi, iskoristi, baci“, nećemo moći izbjeći nepoželjne nuspojave. [...]

Kružno gospodarstvo koristilo bi našem okolišu, ali ono predstavlja i pametno ekonomsko planiranje. Zamisao je da određeni resurs nastavi kružiti unutar gospodarstva što je dulje moguće. To znači da proizvode, procese i usluge dizajniramo za optimizaciju uporabe resursa, tako da predmet koji je došao do kraja svojeg korisnog životnog ciklusa ponovno uporabimo ili ga preradimo za drukčiju uporabu. Ili tako da recikliramo materijale od kojih je taj proizvod sastavljen i ponovno ih uporabimo drugdje u gospodarstvu.“

Citat: Karmenu Vella, europski povjerenik za pomorstvo i ribarstvo¹

¹ www.unep.org/ourplanet/may-2016/articles/go-circular

Zaklada Ellen MacArthur jedan je od najvažnijih ambasadora i zagovaratelja kružnog gospodarstva i kružnog načina mišljenja:

„Kružno gospodarstvo [...] obnovljivo je i regenerativno u svojem dizajnu, a cilj mu je zadržati proizvode, komponente i materijale na najvećoj razini njihove korisnosti i vrijednosti u svakom trenutku.”²

NAČELO 1

OČUVATI

- + Očuvati resurse, proizvode i materijale
- + Dati prednost obnovljivoj energiji i izvorima materijala
- + Ukloniti otrovne tvari i koristiti otpad kao resurs

NAČELO 2

INOVIRATI

Ponovno razmotriti poslovne modele suradnjom uzduž čitavog lanca opskrbe te potaknuti nove obrasce potrošnje kroz pametni dizajn proizvoda i inovaciju.

- + Proizvod kao usluga
- + Digitalizacija
- + Unajmljivanje umjesto vlasništva
- + Gospodarstvo dijeljenja

NAČELO 3

ZATVORITI PETLJU

- + Dizajniranje iz otpada
- + Kruženje proizvoda, komponenata i materijala
- + Poboljšanje ponovne uporabe, prerade, dijeljenja i recikliranja proizvoda

Za više informacija posjetite:

www.interreg-danube.eu/moveco

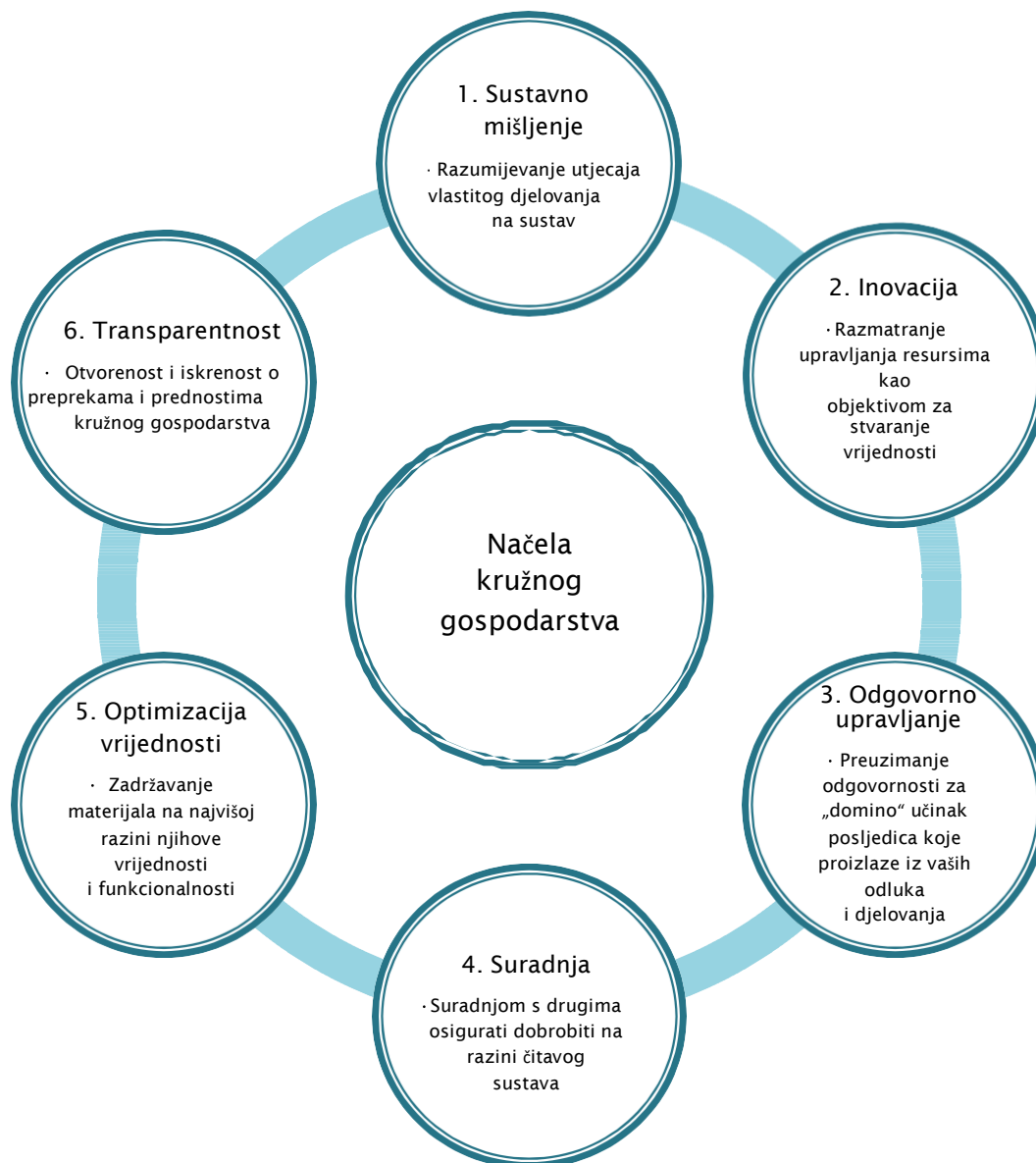
www.ellenmacarthurfoundation.org

² www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/publications/TCE_Ellen-MacArthur-Foundation_26-Nov-2015.pdf

ŠEST NAČELA KRUŽNOG GOSPODARSTVA

Sljedećih šest načela kružnog gospodarstva odredila je Britanska institucija za standarde (BSI).

Više informacija o ovim načelima možete pronaći u „BSI Group, Executive Briefing: BS 8001 – a Guide“³

³ Grafikon i tekst temelje se na www.bsigroup.com/Sustainability/BS8001_Executive_Briefing.pdf

ŠKOLE MIŠLJENJA

Sljedećih sedam škola mišljenja Zaklade Ellen MacArthur mogu se smatrati temeljem za ideju kružnog gospodarstva.

OD KOLIJEVKE DO KOLIJEVKE (CRADLE TO CRADLE [C2C])

- ✓ Dizajniranje proizvoda „za neprekidnu obnovu i ponovnu uporabu kao bioloških i tehničkih hranjivih tvari“⁴

GOSPODARSTVO KOJE SE TEMELJI NA REZULTATIMA

- ✓ “Prodaja usluga, a ne proizvoda“ („funkcionalno uslužno gospodarstvo / gospodarstvo koje se temelji na rezultatima”)⁵

OPONAŠANJE PRIRODE

- ✓ Proučavanje „najboljih ideja prirode i oponašanje [...] takvih dizajna i procesa za rješavanje ljudskih problema“ („inovacija inspirirana prirodom“)⁶

INDUSTRIJSKA EKOLOGIJA

- ✓ “Stvaranje zatvorenih petlji procesa u kojima se otpad koristi kao ulazni materijal, čime se uklanja pojam nepoželjnog nusproizvoda“⁷

PRIRODNI KAPITALIZAM

- ✓ “Prepoznavanje međuovisnosti koje postoje između proizvodnje i uporabe ljudski stvorenog kapitala te tokova prirodnog kapitala“⁸

PLAVO GOSPODARSTVO

- ✓ “Korištenje resursa dostupnih u kaskadnim sustavima, [...] otpad jednog proizvoda postaje ulazni materijal za stvaranje novog novčanog toka“⁹

⁴ <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy/schools-of-thought/cradle2cradle>

⁵ <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy/schools-of-thought/performance-economy>

⁶ <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy/schools-of-thought/biomimicry>

⁷ <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy/schools-of-thought/industrial-ecology>

⁸ <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy/schools-of-thought/natural-capitalism>

⁹ <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy/schools-of-thought/blue-economy>

REGENERATIVNI DIZAJN

- ✓ Podržavanje „sustava koji se mogu ponovno uspostaviti, obnoviti, revitalizirati [...] kroz integraciju prirodnih procesa, djelovanja zajednice i ljudskog ponašanja“¹⁰

Za više informacija posjetite:

www.ellenmacarthurfoundation.org

¹⁰ <https://env.cpp.edu/rs/about-regeneration>